

Sygn. akt I ACa 1602/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2014r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jolanta Grzegorzcyk
Sędziowie:	SSA Anna Miastkowska (spr.) SSO del. Beata Grochulska
Protokolant:	st.sekr.sądowy Jacek Raciborski

po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2014r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. M. (1)**

przeciwko (...) **spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł.**

o zwolnienie zajętych środków pieniężnych od egzekucji

oraz

sprawy z powództwa **J. M.**

przeciwko (...) **spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji obojga powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 16 października 2013r. sygn. akt I C 1110/11

1. **oddala obie apelacje;**

2. **zasądza od powódki M. M. (1) na rzecz strony pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;**

3. zasądza od powoda J. M. na rzecz strony pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 1602/13

UZASADNIENIE

Powódka M. M. (1) w pozwie z dnia 7 lipca 2011 roku, skierowanym przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością

w Ł., wniosła o zwolnienie spod egzekucji dwóch rachunków bankowych prowadzonych przez (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W.

i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. Powódka wniosła nadto o zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego z rachunków bankowych, stanowiących przedmiot pozwu, przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Ł. w Ł. A. K. w sprawie Km 1167/11.

Powód J. M. w pozwie z dnia 8 września 2011 roku,

skierowanym przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością

w Ł., wniosł o ograniczenie w stosunku do powoda tytułu wykonawczego

w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 17 czerwca 2003 r.

w sprawie I C 1970/02 wraz z postanowieniem tego Sądu z dnia 6 września 2006 r. w sprawie I Co 322/06, nadającym klauzulę wykonalności na rzecz pozwanego do kwot: 165.100,08 zł. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia

4 grudnia 2002 r. do dnia 17 czerwca 2003 r. oraz odsetkami ustawowymi od tej kwoty, od dnia na trzy lata poprzedzającego dzień zapłaty lub dzień, w którym nastąpiło przerwanie biegu terminu przedawnienia do dnia zapłaty, a nadto o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych oraz o zabezpieczenie roszczenia przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi A. K. w sprawie Km 1167/11.

Postanowieniem z dnia 25 listopada 2011 Sąd zarządził połączenie powyższych spraw do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia w sprawie pod sygn. I C 1110/11.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 16 października 2013 r. Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił oba powództwa.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało wydane na podstawie poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych, które Sąd Apelacyjny podzielił

i przyjął za własne, a z których wynikało, że J. i M. małżonkowie M., na mocy umowy z dnia 27 maja 2011 r., są posiadaczami dwóch kont bankowych w (...) Bank (...) S.A. w W..

Powodowie przed zawarciem związku małżeńskiego, na mocy umowy z dnia 16 lutego 1996 r., wyłączyli wspólność ustawową małżeńską.

Komornik Sądowy dla Ł. w Ł. A. K.

w sprawie AK Km 1161/11 prowadzi przeciwko powodowi egzekucję świadczenia pieniężnego w celu zrealizowania tytułu wykonawczego w postaci wyroku zaocznego Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 17 czerwca 2003 r.

w sprawie I C 1970/02, zgodnie z którym od A. N. i powoda zasądzone solidarnie kwotę 165.100,08 zł. wraz z odsetkami i kosztami procesu.

Postanowieniem z dnia 6 września 2006 zł Sąd Okręgowy w Krakowie

w sprawie I Co 332/06 nadał klauzulę wykonalności powyższemu wyrokowi zaocznemu na rzecz pozwanej spółki (...).

Zawiadomieniem z dnia 6 czerwca 2011 r. Komornik A. K. zajął rachunek bankowy powoda w (...) Bank (...) S.A.

w W..

W chwili zajęcia, na rachunku o nr (...) zgromadzone było 450.000 zł.

W dniu 14 czerwca 2011 z rachunku tego Bank dokonał przelewu kwoty 220.678,80 zł na konto wskazane w zajęciu komorniczym tytułem „spłaty części zajęcia AK Km 1167/11”.

Prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 8 lipca 2011 r. w sprawie I C 1970/02 uchylono postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 23 lipca 2003 r. stwierdzające prawomocność wyroku zaocznego z dnia 17 czerwca 2003 r. wydanego w tej sprawie w stosunku do J. M..

Nieprawomocnym wyrokiem z dnia 6 września 2013 r. w sprawie I C 1279/11 Sąd Okręgowy w Krakowie utrzymał powyższy wyrok zaoczny w mocy.

W świetle powyższych okoliczności, Sąd Okręgowy uznał, że powództwo M. M. (1) było bezzasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd I instancji określił, że w przypadku gdy małżonkowie, posiadacze rachunku bankowego, pozostają w rozdzielnosci majątkowej, prowadzenie egzekucji z rachunku bankowego w celu zaspokojenia długu jednego z małżonków odbywa się zgodnie z art. 891¹ § 1 k.p.c. Zdaniem Sądu, przepis art. 891² k.p.c. ma zastosowanie wyłącznie wtedy, gdy małżonkowie pozostają we wspólności majątkowej, na co wskazuje § 2 tego przepisu nawiązując do treści art. 41 § 2 i 3 k.r. o. Odmienne stanowisko w tej kwestii, prezentowane w doktrynie, nie jest, w ocenie Sądu Okręgowego, trafione.

Przepis art. 891¹ k.p.c. nie przewiduje powództwa małżonka dłużnika o zwolnienie od egzekucji, jeżeli na rachunku wspólnym małżonków zgromadzono środki pochodzące z jego majątku osobistego.

Dłużnik J. M. nie przedłożył organowi egzekucyjnemu umowy regulującej prowadzenie rachunku bankowego, w związku z czym należało domniemywać, że udziały we własności środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku były równe (art. 891¹ § 1 k.p.c.). W konsekwencji Sąd uznał, że komornik A. K. miał prawo zająć środki na wspólnym rachunku powodów, stosownie do udziału dłużnika wynoszącego 1/2. Sąd podkreślił nadto, że zajęte środki pieniężne nie były większe niż wynikające z udziału dłużnika, a pochodzenie tych środków było prawnie irrelevantne. W tym zakresie, ustawodawca wyłączył możliwość wytoczenia powództwa ekscydencyjnego (art. 841 k.p.c.) w celu odmiennego ustalenia wysokości udziałów. Egzekucja z rachunku bankowego nie narusza bowiem uprawnień współposiadacza nieobjętego egzekucją.

Niezależnie od powyższego, Sąd I instancji zauważył, że powódka nie wykazała, aby jej udział w rachunku wspólnym był inny, aniżeli wynikający z powyższego domniemania, zaś jego ustalenie mogło nastąpić wyłącznie w umowie rachunku wspólnego.

Wobec powyższego Sąd I instancji oddalił powództwo M. M. (1).

Odnosząc się do pozwu powoda J. M. Sąd ten wskazał, że w chwili wytoczenia przez J. M. powództwa opozycyjnego, wyrok zaoczny Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 17 czerwca 2003 r. w sprawie

I C 1970/02 był prawomocny, a postanowieniem tego Sądu z dnia 6 września 2006 r. w sprawie I Co 322/06 została nadana mu klauzula wykonalności

na rzecz pozwanej spółki. Przedmiotem pozwu był zatem tytuł wykonawczy

tj. tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności (art. 776 k.p.c.).

Nie było zatem przeszkód do badania wskazanej przez powoda podstawy mającej, w jego ocenie, prowadzić do częściowego pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności.

W toku rozpoznawania sprawy sytuacja uległa zmianie z uwagi na fakt, że tytuł egzekucyjny wymieniony w pozwie stracił przymiot prawomocności i nie odzyskał go do chwili zamknięcia ostatniej rozprawy. Nie było w takim przypadku tytułu wykonawczego przeciwko któremu przysługiwałoby powództwo opozycyjne. Dlatego Sąd Okręgowy kierując się treścią art. 840 § 1 k.p.c. oddalił powództwo. Zatem ocena okoliczności uzasadniających częściowe pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności stała się bezprzedmiotowa i niecelowa.

W apelacji od powyższego wyroku pełnomocnik powodów zarzucił:

I. w części dotyczącej powództwa M. M. (1) – naruszenie prawa procesowego, a w szczególności:

1. art. 382 § 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie skutkujące sporządzeniem uzasadnienia skutkującego niemożnością przeprowadzenia kontroli instancyjnej orzeczenia w części dotyczącej powództwa M. M. (1), a nadto z ostrożności procesowej

2. art. 891 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię skutkującą przyjęciem, że przepisu tego nie stosuje się do małżonków pozostających we wspólności majątkowej małżeńskiej oraz następczym wadliwym zastosowaniem art. 891¹ k.p.c.

II. w części dotyczącej powództwa J. M. naruszenie prawa procesowego, w szczególności art. 840 § 1 w zw.

z art. 776 w zw. z art. 777 § 1 pkt 1 k.p.c., poprzez błędną wykładnię

i zastosowanie skutkujące przyjęciem, iż pozbawiony przymiotu prawomocności wyrok zaoczny opatrzony klauzulą wykonalności nie stanowi tytułu wykonawczego, przeciwko któremu może być skutecznie wniesione powództwo opozycyjne.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, ewentualnie o zmianę orzeczenia i uwzględnienie obu powództw w całości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja w odniesieniu do obojga powodów nie zasługiwała na uwzględnienie.

Wyrok zapadły w niniejszej sprawie był ostatecznie prawidłowy, aczkolwiek rozważania odnośnie zasadności zgłoszonych przez powodów żądań wymagały pewnego uzupełnienia.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do apelacji powódki należało na wstępie zauważyć, iż przytoczony w punkcie pierwszym na poparcie zarzutu naruszenia prawa procesowego, art. 382 k. p. c. nie odnosił się do poruszonej kwestii, związanej z niewłaściwym, w ocenie skarżącego, sporządzeniem uzasadnienia wyroku, uniemożliwiającym kontrolę instancyjną, jako, że przepis ten mówi o zakresie orzekania w drugiej instancji. W istocie, zważywszy na treść apelacji, skarżący miał na względzie naruszenie art. 328 § 2 k.p.c.

W ocenie Sądu II instancji zarzut ten nie był zasadny.

Jak podkreśla się w orzecznictwie i judykaturze, zarzut obrazu art. 328 § 2 k.p.c. może być usprawiedliwiony tylko w tych wyjątkowych okolicznościach, w których treść uzasadnienia orzeczenia sądu pierwszej instancji uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia, lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16.10.2009 r., sygn. akt I UK 129/09, LEX nr 558286).

Reasumując, zarzut ten mógłby odnieść zamierzony skutek jedynie wtedy, gdy uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia zawierałoby wadliwości bądź braki tego rodzaju, że uniemożliwiałyby w istocie dokonanie kontroli instancyjnej wyroku. W niniejszej sprawie taka sytuacja nie miała jednakże miejsca.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, przedmiotowe uzasadnienie mankamentów powyższych nie zawierało, choć w istocie wywody Sądu Okręgowego w zakresie rozważań prawnych nie były obszerne. Należy jednak zaakcentować, że długość wywodów uzasadnienia nie ma decydującego znaczenia dla oceny trafności rozstrzygnięcia danej sprawy. Skarżąca w wywiezionej apelacji ograniczyła się wyłącznie do postawienia zarzutu, jakoby w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy nie umieścił danych umożliwiających kontrolę instancyjną. Twierdzenia powódki o tyle nie zasługiwały na aprobatę, że Sąd Okręgowy poczynił wystarczające ustalenia faktyczne (ustaleń tych strona pozwana nie kwestionowała) i ostatecznie wywiódł z nich trafne wnioski jurydyczne, ponadto sąd odwoławczy jest sądem meriti i władny jest poszerzyć wywody odnośnie zasadności zgłaszanych roszczeń. Niezadowolenie strony z zapadłego rozstrzygnięcia i brak akceptacji merytorycznej zawartości motywów, nie może oznaczać ich formalnej wadliwości.

Nie zasługiwał również na uwzględnienie zarzut obrazy art. 891² § 1 k.p.c. upatrywany przez skarżącego w niewłaściwej wykładni tego przepisu i wadliwym przyjęciu przez Sąd Okręgowy, iż nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie.

Poszerzając rozważania w tym przedmiocie należało zaznaczyć, iż stosownie do treści art. 891² § 1 k.p.c., na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego przeciwko dłużnikowi pozostającemu w związku małżeńskim można prowadzić egzekucję z rachunku wspólnego dłużnika i jego małżonka. Przepis § 1 nie wyłącza możliwości obrony małżonka dłużnika w drodze powództwa o zwolnienie od egzekucji, jeżeli na rachunku wspólnym małżonków zgromadzono środki, które nie wchodzą do majątku osobistego dłużnika, albo też środki, które nie pochodzą z pobranego przez dłużnika wynagrodzenia za pracę, dochodów uzyskanych przez dłużnika z innej działalności zarobkowej, jak również z korzyści uzyskanych z jego praw autorskich i praw pokrewnych, praw własności przemysłowej oraz innych praw twórcy.

W doktrynie przyjmuje się na ogół, że analizowany przepis ma zastosowanie w razie egzekucji skierowanej do rachunku wspólnego małżonków, pod warunkiem że łączy ich system wspólności majątkowej małżeńskiej. Natomiast w razie rozdzielności majątkowej do egzekucji skierowanej do rachunku wspólnego małżonków należy stosować art. 891¹ § 1 k.p.c.

Stanowisko tego rodzaju prezentowane jest między innymi w przytoczonych przez Sąd I instancji opracowaniach: H. P. (KPC. Komentarz. Część trzecia. Postępowanie egzekucyjne. Warszawa 2006, str. 293), T. Ż. (Komentarz do art. 891(2) k. p. c. LEX), oraz w komentarzach wymienionych w odpowiedzi na apelację. (Komentarze pod redakcją Elwiry Marszałkowskiej – Krześ czy też Kazimierza Piaseckiego i Andrzeja Marciniaka).

Za aprobatą powyższego stanowiska, podzielanego w pełni przez skład Sądu Apelacyjnego rozpoznającego niniejszą sprawę, przemawia wykładnia przepisów art. 31, 41 oraz art. 51 k. r. o. W przypadku małżonków pozostających we wspólności majątkowej, w rachubę wchodzi osobne ustroje majątkowe związane z majątkiem wspólnym oraz z majątkiem osobistym każdego z małżonków, z uregulowaniem odpowiedzialności małżonka będącego dłużnikiem z majątku objętego wspólnością majątkową na podstawie art. 41 k. r. o. Odmienna sytuacja ma miejsce w przypadku zawarcia przez małżonków umowy w przedmiocie rozdzielności majątkowej. Z chwilą ustanowienia tego ustroju, powstają dwa odrębne, osobiste, majątki każdego z małżonków i nie ma majątku wspólnego. Jeżeli małżonkowie dysponowali majątkiem wspólnym przed wprowadzeniem rozdzielności majątkowej, to z momentem ustanowienia rozdzielności, pozostają współwłaścicielami tego majątku na zasadach ogólnych, z domniemaniem równości udziałów. Jeżeli umowa o rozdzielności została sporządzona przed zawarciem związku małżeńskiego, małżonkowie od początku trwania małżeństwa dysponują swoimi majątkami bądź też są współwłaścicielami rzeczy w zależności od źródła pochodzenia środków przeznaczonych na ich nabycie.

Powyższe dywagacje przemawiają za uznaniem, że do czynności egzekucyjnych kierowanych przeciwko małżonkowi pozostającemu w ustroju rozdzielności majątkową, powinien mieć zastosowanie art. 891(1) k. p. c. przewidujący możliwość zajęcia i egzekucji wierzytelności z wspólnego rachunku bankowego prowadzonego dla dłużnika i osób trzecich. Małżonek dłużnika przy rozdzielności majątkowej powinien być bowiem traktowany jako osoba trzecia w

rozumieniu powyższego przepisu skoro ma prawo do samodzielnego dysponowania swoim majątkiem, bez zgody współmałżonka.

Nie można było przy tym podzielić poglądu, iż przepis art. 891(2) k. p. c. jest przepisem szczególnym wobec art. 891(1) k. p. c. Oba te przepisy obejmują swoją regulacją dwa odrębne stany faktyczne między którymi nie ma jakichkolwiek powiązań. Pierwszy z nich wskazuje bowiem na istnienie majątku wspólnego i osobistego małżonków co w przypadku małżonków pozostających w rozdzielnosci majątkowej nie ma miejsca. Interpretacji tej nie neguje charakter instytucji małżeństwa na co powołano się w apelacji, skoro ustawodawca przewidział możliwość odstąpienia od wspólności majątkowej z określonymi skutkami w sferze prawnej.

W realiach rozpoznawanej sprawy nie budził wątpliwości fakt, że małżonkowie M. nie są objęci ustrojem wspólności majątkowej. W dniu 16 lutego 1996 roku zawarli bowiem umowę majątkową małżeńską na mocy której wyłączyli wspólność majątkową małżeńską jaka miała powstać po zawarciu przez nich małżeństwa. Natomiast z dołączonej do pozwu umowy współpracy z Klientem w ramach bankowości prywatnej wprost wynikało, że została ona zawarta pomiędzy (...) Bank (...) S.A. a J. M. i M. M. (1).

W świetle powyższego, za w pełni uprawnioną należało uznać tezę, że do egzekucji skierowanej do rachunku wspólnego małżonków M. miał zastosowanie art. 891¹ § 1 k.p.c. Czynności egzekucyjne mogły być prowadzone do przypadającego dłużnikowi udziału w rachunku wspólnym, stosownie do treści umowy regulującej prowadzenie rachunku bankowego. Jeśli umowa nie określała udziału w rachunku wspólnym albo gdy dłużnik nie przedłożył umowy komornikowi, istniało domniemanie że udziały są równe.

Pozostając w ustroju rozdzielnosci majątkowej powódka w stosunku do dłużnika J. M. – pozostawała samodzielnym i niezależnym podmiotem, dopuszczalne było zatem prowadzenie egzekucji ze wspólnego rachunku bankowego małżonków M., jako osób pozostających wobec siebie jako osoby trzecie.

W świetle powyższych rozważań należało uznać, że zarówno zajęcie jak i przekazanie środków pieniężnych przez Bank na konto wierzyciela zostało dokonane zgodnie z prawem. Podnoszona zaś przez powódkę kwestia „własności” zajętych środków wobec zawartej przez nich umowy rozdzielnosci majątkowej pozostawała bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Powódka nie mogła skutecznie powołać się na środki obrony służące małżonkowi, pozostającemu w ustroju wspólności majątkowej (art. 891²k.p.c.).

Na aprobatę nie zasługiwały również zarzuty podniesione w apelacji przez powoda, w tym zarzut naruszenia art. 840 § 1 k.p.c. w związku z art. 776 k.p.c. oraz art. 777 k.p.c.

Powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, oparte na treści art. 840 k. p. c. jest jedną z form merytorycznej obrony dłużnika przed egzekucją. Należy jednak podkreślić, że nie służy ono ponownemu merytorycznemu rozpoznaniu sprawy zakończonej prawomocnym orzeczeniem. Wytaczając powództwo opozycyjne dłużnik powinien wykazać,

że tytuł wykonawczy nie odpowiada istotnemu i rzeczywistemu stanowi rzeczy (por. H. Pietrkowski, W. Ereciński, Komentarz KPC, t. 4, 2009, s. 225).

Jak trafnie podniósł Sąd Okręgowy, wyrok zaoczny z dnia 17 czerwca 2003 roku do chwili orzekania w sprawie nie uzyskał przymiotu prawomocności.

Powodowi został bowiem przywrócony termin do złożenia sprzeciwu od wyroku zaocznego a nieprawomocny wyrok utrzymujący wyrok zaoczny w mocy zapadł w dniu 6 września 2013 r. Wobec powyższego, skoro nie było tytułu wykonawczego, Sąd pierwszej instancji słusznie oddalił powództwo opozycyjne, które może być skierowane skutecznie tylko przeciwko takiemu tytułowi.

Sąd II instancji stoi przy tym na stanowisku, iż prawomocność orzeczenia, wyznaczająca możliwość wniesienia powództwa opozycyjnego, po zaopatrzeniu w klauzulę wykonalności, ma miejsce wówczas gdy nie przysługują od

nego, rozumianego jako całość zawartych w nim rozstrzygnięć, żadne środki odwoławcze (art. 363 § 1 k. p. c.). Tym samym, wbrew stanowisku skarżącego, nie jest możliwe wniesienie powództwa opartego na art. 840 k.p.c. w przypadku jeżeli wyrokowi nadano wprawdzie rygor natychmiastowej wykonalności co do jego części i nadano klauzulę wykonalności, ale może on w wyniku przysługującego stronie środka odwoławczego zostać zmieniony w całości bądź w tej części której rygor natychmiastowej wykonalności został nadany.

Niezależnie jednak od powyższego, należało podkreślić, że powód powołał się w pozwie na zarzut przedawnienia roszczenia w zakresie odsetek należnych na przyszłość, jako na zdarzenie które, jego zdaniem, powinno skutkować wygaśnięciem w tej mierze żądania w rozumieniu art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c.).

Zarzut ten należało uznać za niezasadny. Trzeba bowiem zauważyć, że terminy przedawnienia są uregulowane w sposób bezwzględnie obowiązujący, czyli nie jest możliwe ich umowne skracanie bądź wydłużanie przez strony. Nadto, dłużnik nie może zrzec się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu przedawnienia. W Kodeksie cywilnym przewidziane są ogólne terminy przedawnienia, tj. okres dziesięcioletni, który ma podstawowe znaczenie oraz termin trzyletni dotyczący roszczeń o świadczenia okresowe i roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Nadto, przepisy szczególne mogą wprowadzać wyjątki od powyższych reguł i wówczas mają one pierwszeństwo przed przewidzianymi w art. 118 k.c.

Stosownie do treści art. 123 § 1 pkt. 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Zatem każde zwrócenie się do właściwego organu skutkuje przerwą biegu przedawnienia.

Stosownie zaś do treści art. 124 § 2 k.c. w razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed Sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone. W rozpatrywanym przypadku należało zaznaczyć, iż wyrok zaoczny z dnia 17 czerwca 2003 roku w stosunku do powoda nie uprawomocnił się do chwili wydania zakażonego orzeczenia.

Wynikające z niego świadczenia, w tym w zakresie odsetek, nie mogły zatem ulec przedawnieniu. Termin przedawnienia zaczął biec ponownie, po jego przerwaniu na skutek wniesienia powództwa w sprawie I C 1972/02, z dniem uprawomocnienia się wyroku zaocznego. Miało to miejsce z chwilą wydania wyroku przez Sąd Apelacyjny w Krakowie w dniu 5 lutego 2014 r. W konsekwencji należało uznać, że roszczenie pozwanego nie uległo przedawnieniu, zatem zarzut podnoszony przez powoda nie mógł być skuteczny nawet przy przyjęciu, że powodowi, z przyczyn wskazanych przez stronę powodową, przysługiwało powództwo przeciwegzekucyjne.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 102 k.p.c. w wyniku obciążenia powodów kosztami postępowania, Sąd Apelacyjny uznał go za chybiony. Odstąpienie od nałożenia na stronę obowiązku zwrotu kosztów procesu na podstawie art. 102 k.p.c., może mieć miejsce jedynie w wyjątkowych przypadkach, przy czym sądowi ustawodawca pozostawił ocenę czy w danych okolicznościach zachodzą "wypadki szczególnie uzasadnione", przewidziane powyższym przepisem. Zdaniem Sądu II instancji, w niniejszej sprawie nie zachodziły okoliczności uzasadniające odstąpienie od nałożenia na powodów, przegrywających spór, obowiązku zwrotu kosztów procesu stronie pozwanej. Za tego rodzaju rozwiązaniem nie przemawiała zarówno sytuacja materialna skarżących jak i charakter sprawy. Wymagała przy tym podkreślenia okoliczność, że powód kontynuował proces, mimo wzruszenia prawomocności wyroku zaocznego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił obie apelacje, jako bezzasadne.

W przedmiocie kosztów procesu, Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 2 ust. 1 – 2, § 6 pkt 6 i 7 oraz § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 lutego 2013 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 490) i zasądził na rzecz strony

pozwanej od powódki kwotę 5.400 złotych oraz od powoda kwotę 2.700 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.